

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XII. Is cui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

SI appelletur ab arbitris, qui ex iuris præscripto à partibus eligendi sunt, vt de causa suspitionis Iudici obiecta cognoscant, iuxta c. suspitionis, 39. extra, & c. si contra 4. hoc lib. & tit. Item si appelletur ab arbitris, qui ex præscripto c. pastoralis, 14. de rescript. à partibus eligi debent, si diuersi Iudices super reuocatione literarum Apostolicarum discordent: his, inquam, casibus, ad Sedem Apostolicam appellatio deferenda est.

Ratio, cur non ad Iudices appellandum sit, ea dari debet, quia sicuti ipsi dubij ac suspècti sunt circa causam principalem, ita etiam circa accessoriam, à qua appellatur: Vt quia arbitri dilationem nimis breuem concesserunt, c. 1. de dilation. vel sententiam super causa suspitionis iniquam pronūtiarunt.

Cōtra hæc obijci solet, quòd ab arbitris appellari non possit, l. 1. C. de recept. arbitris, c. sanè, 34. caus. 2. q. 6. secundum verà eius lectionem. Respondet hìc Gl. cōmuniter recepta, ver. appellandum, Ancharan, ibid. Gl. marginalis, in l. arbitrio, 9. ff. Qui satis dare cogantur, Ioach. Mynsinger lib. 4. obseruat. 68. Quòd arbitri alij sunt voluntarij, qui libera partium voluntate eliguntur, & ab his non appellatur: quamuis si iniquum arbitramentum, seu laudum pronuntiasse videantur, Iudici supplicari, seu officium eius implorari possit, vt Gl. margin. hìc notat, ex c. 2. de arbitris. Alij verò sunt arbitri necessarij, qui ex iuris, aut statuti alicuius præscripto vel Iudicis coactione à partibus eligi debent: & ab his appellari potest ad eum, qui iuri aut statuto præsidet, vel qui ad arbitros eligēdos compulit, vt hìc apparet. Ratio est: Tum quia horum arbitratorum pronuntiatio magis ad iudicialis sententiæ naturam accedit, adèd vt exinde actio in factum nascatur, teste Mynsingero in cit. loco: tum quia æquum est, vt ijs potius per remedium appellationis succurratur, qui ad arbitros cōpulsī sunt, quàm vt ijs, qui sponte eos elegerunt: sibi enim imputare debent, quòd in eos vltro consenserint. Ita Gl. fin. hìc, & Ancharanus. Non desunt tamen DD. apud Domin. Geminianum hìc, in fine c. Gl. margin. in cit. l. arbitrio, qui arg. eius l. vniuersim, do-

cent, ab arbitris electis super incidente in iudicium appellari posse.

CAPITVLVM XII.

Is cui.

PARAPHRASIS.

Si cui Papa commiserit, vt personæ certæ in certa Ecclesia, diocesi, aut prouincia beneficium prouideat, potest is prouisionem hanc alteri committere. Sin autem nullā certā personā nominatā, alicui mandetur, vt personæ idoneæ certam Ecclesiam vel beneficium prouideat, non potest prouisionem alteri demandare: eò quòd ipsius indultriæ specialiter electa censetur. Præterquam, si in forma commissionis ipsi factæ contineat, vt per se, vel per alium exequatur.

SUMMARIVM.

Executor datus à Papa vices suas alteri committere potest nisi persona indultria electa fuerit.

NO T A N D V M Vn. Executor à Papa constitutus interdum vices suas alteri committere potest. Cui tamen contradicere videtur c. vlt. §. ceterum, extra, eod. Resp. vt ibi dictum fuit, Regulam, quæ ibi traditur, quòd executor constitutus alteri vices suas delegare non possit, vniuersaliter veram non esse; sed tantum, si ex qualitate causæ, seu commissionis præsumi possit, personæ indultriam electam fuisse. Vt in casu huius c. Si ipsemet cōmittens principalis nominet personam, cui beneficium prouidendum sit, si idonea reperiatur, seu, si preces veritate nitantur, tum parum plerumq. refert, vtrum per se, an per alium exequatur. Sin autem nulla persona nominata, eius arbitrio & electioni committatur, cui prouidendum sit, tum committens censeri debet ad indultriam, & discretionem respexisse.

Exinde infert hìc Domin. Si testator executores constituit, quorum arbitrio & electio

electione inter pauperes legata distribuatur, quod non possint hoc mandatum, seu fidei commissum per alios exequi; cum censeatur electa industria, & discretio eorum. Secus autem, si ipsemet testator certos pauperes, aut pias communitates, seu Ecclesias nominavit, quibus legata dari debeant.

CAPITVLVM XIII.

Statuimus.

PARAPHRASIS.

Sicut à Sede Apostolica mandatum sit, vt in certo loco inquisitionem instituat, vel aliud peragat, atque propter malitiam & potentiam eius, contra quem inquiri debet, aut fautorum eiusdem, eo loco securè exequi nequeat, tum alium locum commodum & securum ad executionem eligere potest: ne alioquin malitiosè impedire volens ex fraude sita commodum reportet. Idemque agendum, si alia rationalis causa subsit, ob quam in loco designato executio mandati perfici nequeat; ne alioquin mandatum Apostolicum impediri, aut nimis differri contingat.

SUMMARIVM.

1. Locus iudicij debet primò esse idoneus, hoc est, non longè distans à partibus atque personis, à quibus inquisitio capienda. Secundo, securus, ad quem tui partes, Aduocatus & testes accedere possint. Tertio, honestus, vt iudicium non fiat in lupanari, tabernà, &c.
2. Si locus in fauorem partium designatus est pro iudicio ab inferiore Ordinario, cum consensu communi partium, potest iudicium ad alium locum prorogari, modo is subiectus sit deleganti, vel accedat consensus eius iudicis, qui iurisdictioni præest.
3. Absque consensu partium non potest alium locum deligere iudex delegatus, si non procul absit Ordinarius, vel aliunde periculum in mora non sit.

Qvod Bonifacius VIII. tradidit in c. statutū. 11. de resc. in 6. §. in nullo; Iudicē, cui commissum est, vt causam in certo loco cognoscat, absq; partium consensu non posse aliū locum eligere: id in hoc c. ab eodem Bonifacio limitatur. Nisi vel ob malitiā aduersarij, vel quamcunq; aliam causam delegatus Papæ impediatur in loco sibi constituto procedere, tunc alium idoneum & securum eligere posse.

NOTANDVM I. Propter necessitatem aliqua permittuntur, quæ alioquin secundum ius concessa non sunt: cum necessitas legi non subiaceat, c. 2. de obseru. ieiunij.

NOTANDVM II. Circa locum iudicij duplex consideratio esse debet: Prima, vt idoneus sit: videl. non longè distans à partibus, atque personis, à quibus iurisdictioni capienda est: ne ob itineris longitudinem sumptus magni fieri debeant, arg. cit. c. statutum, §. cum autem, & l. cum post, 26. C. de appellat. Deinde, vt sit securus locus, ad quem partes, itēq; Aduocati, ac testes sine periculo accedere possint, c. accedens, 4. Vt lite non contestata, c. ex parte, 47. de appellat. Altera consideratio; vt locus in quo iudicium peragitur, honestus sit, non in taberna, aut lupanari, ait Aneharanus hic.

QVÆRIT Gl. hic ver, Apostolica sede. Si ab inferiore Ordinario causa committatur in certo loco tractanda, & ibi non possit, num in alio comodo & honesto tractare licitum sit. Respondeo & dico I. Si locus in fauorem partium (vt plerūque fieri solet) designatus sit, possant partes communi consensu iurisdictionem ad alium locum prorogare, dummodò deleganti subiectus sit, vel accedat consensus eius Iudicis, qui iurisdictioni præest, vt docet Abb. in c. P. & G. n. 12. extra eod. tit.

Dico II. Absque partium consensu Iudex delegatus non potest alium locum deligere. Quia si impedimentum incidat, quò minus in loco designato processus institui queat, plerumque Ordinarius delegans, v. g. Episcopus consuli poterit. Ita Gl. cit. Si tamen is longè absit, vel ob aliam causam periculum in mora sit, vt causa diutius differri non possit,